

LETNI NAČRT NABAVE ZA LETO 2020 V KNJIŽNICI ROGAŠKA SLATINA

1 POSLANSTVO, STRATEGIJA IN CILJI

Knjižnica Rogaška Slatina od leta 2003, ko je bila ustanovljena kot samostojni javni zavod, opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za območje občin Rogaška Slatina in Rogatec. V skladu z javnim interesom na področju kulture in knjižničarstva omogoča optimalno ponudbo knjižničnega gradiva, informacij in storitev. Uresničuje kulturne, izobraževalne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe okolja, v katerem deluje. V ta namen organizira tudi številne dejavnosti, ki prispevajo k razvoju bralne pismenosti in bralne kulture.

Spodbuja, razvija in širi informacijsko opismenjevanje in se vključuje v vseživljenjsko izobraževanje. Skrbi tudi za izgradnjo domoznanske zbirke.

Vsa ta leta se je v knjižnici premišljeno izvajal letni nakup knjižničnega gradiva in s tem dopolnjevanje knjižnične zbirke v obeh krajevnih knjižnicah.

V letu 2020 bomo v knjižnici nadaljevali z oblikovanjem aktualne knjižnične zbirke v skladu s priporočili Standardov za splošne knjižnice in pri tem v največji možni meri še posebej upoštevali naslednje kriterije in cilje.

Cilji letnega nakupa knjižničnega gradiva:

- vsaka kategorija uporabnikov mora najti v knjižnični zbirki večino gradiva, ki ga potrebuje za izobraževanje in razvedrilo,
- zagotoviti ustrezno število naslovov in izvodov knjižničnega gradiva glede na potrebe in realne želje uporabnikov, sedanjih in potencialnih,
- v knjižnično zbirko uvrstiti gradivo, ki potrjuje, da je knjižnica informacijsko in izobraževalno središče lokalne skupnosti,
- zadovoljiti potrebe dijakov in študentov po osnovni strokovni literaturi z različnih področij,
- obdržati sedanje in pridobiti potencialne uporabnike ter v letu 2020 povečati število članov.

2. VSEBINSKI KRITERIJI LETNEGA NAKUPA ZA IZGRADNJO KNJIŽNIČNE ZBIRKE

V letu 2020 se bomo trudili našo zbirko aktualizirati s kakovostnim gradivom, in sicer na naslednje načine:

- nakup izvirnega slovenskega leposlovja in kvalitetne prevodne literature,
- oblikovanje domoznanske zbirke (poudarek na slikovnem gradivu),
- dopolnjevanje vseh področij strokovne literature z novimi aktualnimi vsebinami, poudarek na referenčni zbirki in jezikoslovju,
- izbor neknjižnega gradiva bo temeljil na kvaliteti, umetniški vrednosti ali poučnosti; pri avdiovizualnem gradivu poudarek na izboru slovenske in evropske produkcije,
- širok izbor serijskih publikacij različnih strokovnih in leposlovnih področij za vse populacije; poudarek na serijskih publikacijah v tujih jezikih za otroke in mladino,
- kvalitetno leposlovno in poljudno gradivo za otroke in mladino do 15. leta.

3 INFORMACIJSKE, IZOBRAŽEVALNE, RAZISKOVALNE IN KULTURNE POTREBE

Knjižnica Rogaška Slatina deluje na območju občine Rogaška Slatina in občine Rogatec. V zadnjih letih je v Rogaški Slatini propadlo več velikih podjetij, po dolgi stagnaciji pa je znova zaživel zdraviliški turizem. Na turizem s svojimi kulturnimi in naravnimi znamenitostmi stavi tudi občina Rogatec.

V obeh občinah je pomembnejša panoga tudi kmetijstvo, predvsem vinogradništvo, sadjarstvo in čebelarstvo. Na področju knjižnice, ki zajema 14.334 prebivalcev, deluje razvejana mreža vzgojno izobraževalnih ustanov (vrtci, štiri osnovne šole s štirimi podružničnimi šolami, glasbena šola, srednješolski center, Ljudska univerza in Izobraževalni center Prah, ki izvaja izobraževalne programe tudi v sodelovanju s Fakulteto za komercialne in poslovne vede iz Celja), zavod za kulturo, muzej na prostem in več kulturnih in športnih društev, dom za starejše, društvo upokojencev, društvo kmečkih žena in društvo invalidov.

Knjižnica Rogaška Slatina z vsemi omenjenimi zavodi oz. organizacijami odlično sodeluje in si tudi na ta način zagotavlja vedno večje članstvo.

Predšolski otroci

V knjižnično zbirko bomo zato dosledno vključevali kvalitetno slovensko in tuje knjižno in neknjižno gradivo, v prihodnje pa želimo otroški kotiček popestriti še z igračami in drugimi didaktičnimi pripomočki (npr. puzzle, lutke, družabne igre, lego kocke), saj smo opazili zelo povečan obisk staršev in njihovih otrok.

Sicer pa bomo najmlajše še naprej vabili na ure pravljice, na katerih bomo prebirali izvorna slovenska in prevodna besedila, ter na ustvarjalne delavnice, katerih tematika bo povezana s prazniki ali drugimi aktualnimi dogodki. Družinsko branje bomo, kot že omenjeno, vzpodbujali z novim projektom »Ježkov nahrbtnik« (mini bralna značka), katerega 10. sezono smo začeli ob tednu otroka v mesecu oktobru, slovesno pa jo bomo zaključili aprila 2020 ob dnevu knjige za otroke z odmevno prireditvijo, mlade bralce pa bomo za osvojeno mini bralno značko nagradili s knjižnimi nagradami.

V letu 2020 načrtujemo sodelovanje z Ljudsko univerzo Rogaška Slatina, Zavodom za turizem in kulturo ter Mladinskim svetom Občine Rogaška Slatina, in sicer pri aktivnostih med počitnicami, pred prazniki in ob morebitnih drugih priložnostih.

Osnovnošolci

Na območju naše knjižnice delujejo tri devetletne osnovne šole, dve izmed njih izvajata projekt EKO šola, ki učence uči in vzpodbuja k odgovornemu ravnanju z naravo in okoljem, v vseh šolah pa dajejo poudarek učenju tujih jezikov.

Pri izboru gradiva za to ciljno skupino bomo dajali prednost kvalitetnim leposlovnim besedilom slovenskih in tujih avtorjev ter leposlovnim delom v tujih jezikih, zbirko bomo dopolnjevali s strokovnim gradivom (s poudarkom na naravoslovju) v knjižni in neknjižni obliki (zvočno, filmsko, elektronsko ...), v zbirko pa bomo uvrstili še več serijskih publikacij v tujih jezikih, primernih za to ciljno skupino.

S šolami bomo sodelovali v skupnih projektih (Rastem s knjigo, obiski v knjižnici, knjižnica na obisku v vzgojno-izobraževalnih ustanovah ...).

Srednješolci

V Rogaški Slatini deluje šolski center, ki izobražuje v programih gimnazija, v programu srednjega strokovnega izobraževanja tehnik optik ter tehnik steklarstva in v programih srednjega poklicnega izobraževanja steklar in oblikovalec stekla. Večina srednješolcev z našega področja pa srednje šole se vedno obiskuje v Celju, kamor se dnevno vozijo. 40 % srednješolske populacije je včlanjene v našo knjižnico.

Pri izboru gradiva upoštevamo dejstvo, da srednješolci uporabljajo leposlovno in strokovno gradivo za odrasle, zato specifično za to ciljno skupino kupujemo gradivo, ki je v pomoč pri referatih, seminarjih, kot priprava na mature, pa tudi gradivo, ki obravnava probleme odraščanja (odnosi, odvisnost, nasilje, motnje hranjenja ...) in gradivo, ki ga priporoča obrtna zbornica za področje steklarstva in optike. Dijakom bomo omogočali tudi 24-urni dostop do e-podatkovnih baz.

Za dijake Šolskega centra Rogaška Slatina pa bomo kot doslej organizirali tudi delavnice za iskanje gradiva v sistemu COBISS, jih ob tem seznanili s postavitvijo gradiva v naši knjižnici in jih naučili samostojnega iskanja gradiva.

Študentje

Našo knjižnico obiskuje sorazmerno visok delež študentov, ki študirajo na univerzah v Ljubljani, Mariboru in Kopru ter na visokih in/ali višjih strokovnih šolah. Zato bomo tudi v letu 2020 v zbirko vključili strokovno in znanstveno literaturo z različnih področij in na različnih medijih, poudarek bo na dostopu do elektronskih podatkovnih virov.

Ker pa v okviru Ljudske univerze Rogaška Slatina in Izobraževalnega centra Prah deluje več izobraževalnih programov za odrasle, bomo v zbirko uvrstili novosti s teh področij, pozornost pa bomo namenili gradivu s področja poslovanja, vodenja, marketinga, saj ekonomsko-komercialne programe obiskuje največ študentov ob delu.

Odrasli in upokojenci

Ta ciljna skupina je zelo zanimiva, saj v njej zasledimo zelo raznolik spekter znanj in interesov pa tudi časa, ki ga lahko preživijo v knjižnici. Zaposleni uporabniki potrebujejo različne informacije in hiter servis knjižničnih storitev. Upokojenci pa želijo več informacij o sami knjižnični zbirki in uporabo različnih gradiv v čitalnici. Oboji pa želijo biti informirani o dogajanju v lokalnem pa tudi širšem okolju. Knjižnično zbirko za to skupino je treba dopolnjevati z aktualnim gradivom s področja izvirnega in prevodnega leposlovja, vseh žanrov in slogov, s knjižnim in neknjižnim gradivom različnih strokovnih področij (glede na interese izstopajo vzgoja, psihologija, kmetijstvo, gostinstvo, medicine), tudi v tujih jezikih, pomemben je tudi zadosten izbor naslovov serijskih publikacij z različnih področij.

POSEBNE POTREBE OKOLJA

Posebno pozornost bomo namenili učencem III. OŠ Rogaška Slatina, tj. osnovna šola s prilagojenim programom. Več otrok iz oddelka OVI (oddelek vzgoje in izobraževanja) je gibalno oviranih. S to osnovno šolo načrtujemo tudi v letu dobro sodelovanje: obiski razredov, izvajanje kulturnega dne v knjižnici. Odkar je aprila 2009 knjižnica v novih

prostorih, obisk gibalno oviranim uporabnikom ne predstavlja problema, saj je dostop do knjižnice urejen tudi z dvigalom in klančinami. Za invalide imamo urejene tudi sanitarije.

Ker s III. OŠ sodelujemo tudi pri projektu Rastem s knjigo, se bomo za njihov obisk posebej pripravili, saj je treba vsebine prilagoditi njihovim sposobnostim.

V neposredni bližini knjižnice stoji Pegazov dom, tj. dom za starejše občane, s katerim knjižnica sodeluje že nekaj let. Tudi v letu 2020 načrtujemo v domu enkrat tedensko izvajati bralne urice. Stanovalci doma pa bodo v dopoldanskem času obiskali knjižnico in se v čitalnici udeležili pogovora o knjigah, o knjižnih novostih in branju, povabili jih bomo tudi na predstavitev domoznanske zbirke.

Zaradi vse večjega števila starejših, ki slabše vidijo, imamo v knjižnici zelo jasno označeno gradivo, namenjeno slabovidnim osebam. Na knjigah z večjo pisavo so nalepljene oznake zelo opazne barve, posebej izpostavljeno pa imamo zbirko zvočnih knjig.

V knjižnici opažamo porast vpisa brezposelnih oseb. Ker so ti uporabniki še posebej občutljiva skupina, jim poleg izposoje knjižničnega gradiva ponudimo različne dejavnosti oz. vsebine, povezane z iskanjem zaposlitev: uvajamo jih v uporabo interneta in internetnih strani, ki posredujejo aktualna delovna mesta, te vrste informacij jim posredujemo tudi s pomočjo za to namenjenih rubrik dnevnega časopisja, pomagamo pa jim tudi pri pisanju prošenj, če to želijo.

Ker je Rogaška Slatina zdraviliško in turistično mesto, zelo dobro sodelujemo tudi z zdraviliščem. Gostom ponujamo brezplačni začasni vpis, zbirko pa vsakoletno tudi za te potrebe dopolnjujemo z leposlovjem v tujih jezikih. Za poletje 2020 načrtujemo uvedbo knjižnice v zdraviliškem parku, kamor bi dostavili del knjižne zbirke in serijskih publikacij za mladino in odrasle.

4 RAZVIJANJE BRANJA, BRALNE KULTURE, BRALNE IN INFORMACIJSKE PISMENOSTI

V Knjižnici Rogaška Slatina bomo v letu 2020 nadaljevali z dejavnostmi, s katerimi želimo pospešiti dvig bralne kulture prebivalcev. Začenjamo pri najmlajših z Ježkovimi pravljicami in Ježkovimi ustvarjalnicami ter z izobraževalno zabavnimi Ježkovimi uricami za učence prve triade osnovne šole. Za to starostno skupino bomo pripravili tudi lutkovne predstave in priložnostne prireditve (npr. zaključna prireditev ob koncu šolskega leta, kostanjev piknik ob tednu otroka, pravljična ura z dedkom Mrazom). Za učence druge in tretje triade osnovne šole bomo organizirali reševanje knjižnih ugank, v knjižnico bomo v sklopu projekta Rastem s knjigo povabili sedmošolce in dijake 1. letnika srednje šole, jih ob tem seznanili z nalogami, cilji in delovanjem knjižnice, spodbujali bomo h glasovanju za naj knjigo.

Nadaljevali bomo že utečen zelo uspešen projekt Ježkov nahrbtnik, t.j. »mini bralna značka«, namenjena predšolskim otrokom in njihovim staršem, z namenom spodbujanja branja v krogu družine in s tem navajanje na knjigo in branje.

Osnovnošolcem iz druge in tretje triade že drugo sezono ponujamo projekt za spodbujanje branja ŠOK (Škatla odličnih knjig). Pripravili smo brošuro s priporočenim gradivom, izmed katerega v času trajanja projekta mladi bralci lahko izbirajo.

Odraslim bralcem bodo namenjeni literarni večeri s slovenskimi ustvarjalci in predstavitve knjig slovenskih avtorjev, potopisna predavanja predvsem tistih popotnikov, ki o svojih potovanjih pišejo članke oz. knjige, predstavitve zanimivih strokovnih knjig ter gradiva s področja domoznastva.

Tudi v letu 2020 bomo izvajali bralno značko za odrasle *Branje brez meja, ki jo od novembra 2015 izvajamo v sodelovanju z Gradsko knjižnico Krapina*. Še naprej bomo izvajali bralne urice v Pegazovem domu, tj. domu starejših občanov, v katerem imamo za izposojlo tudi manjšo premično zbirko.

Informacijska pismenost: Za učence tretje triade osnovnih šol in dijake šolskega centra bomo organizirali delavnice za iskanje gradiva po sistemu COBISS, jih izobraževali za samostojno uporabo e-virov, ki jih ponujamo, spodbujal jih bomo k uporabi Biblosa. Nadaljevali bomo v oktobru 2013 začet projekt v sodelovanju s Šolskim centrom Rogaška Slatina z naslovom Kako lahko je reči: »Ne vem!«

Za upokojujence bomo izvajali brezplačne računalniške delavnice *Računalnik je okno v svet tudi v tretjem življenjskem obdobju* in jih naučili osnov uporabe interneta in elektronske pester. Posebno pozornost bomo namenili brezposelnim, katerih odstotek je še vedno izredno visok (okoli 10 %). Ker si omenjena skupina prizadeva poiskati novo zaposlitev, jim bomo v knjižnici pomagali do dostopa podatkov o prostih delovnih mestih - spletna stran Zavoda za zaposlovanje, Borza dela, objava prostih delovnih mest v dnevnem časopisu (npr. Večer, Delo).

5 STANJE IN NAČRTOVAN OBSEG NAKUPA NOVIH ENOT KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Preglednica 1: Podatki o stanju knjižnične mreže

Organizacijska enota	Število prebivalcev	Število enot knjižničnega gradiva		Delež od celotnega nakupa	Odprtost / ur na teden ¹
		zaloga	načrtovan nakup		
Rogaška Slatina	11002	57.725	1350	77 %	45
Rogatec	3042	21.370	435	23 %	15

6 NAČRTOVAN OBSEG NAKUPA NASLOVOV PO ZVRSTEH

Preglednica 2: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na zvrst

Priporočeno	Stroka 60%	Leposlovje 40%	Skupaj 100%
Načrtovano	60	40	100

Preglednica 3: Podatki o načrtovanem razmerju nakupa gradiva glede na namen

Priporočeno	Mladina 25-30%	Odrasli 70-75%	Skupaj 100%
Načrtovano	30	70	100

7 NAČRTOVAN OBSEG NAKUPA IN ZASTOPANOSTI E-KNJIG V ZBIRKI

V letu 2019 bomo uporabnikom ponudili e-knjige, ki jih ponujata portala Biblos in Ebsco Ebook Public Library Collection. Ker na območju delovanja knjižnic ni pretiranega zanimanja za elektronsko knjigo, bomo s pospešeno promocijo in povečano zastopanostjo tovrstnega gradiva bralce seznanjali z možnostjo uporabe tudi tovrstnega gradiva.

8 UTEMELJENOST Odstopanj od strokovnih priporočil pri načrtovanju

Razmerja v knjižnični zbirki so uravnotežena, za kar bomo skrbeli tudi v nadaljevanju z načrtovanim nakupom, zato ne pričakujemo odstopanj. Morda prihaja do rahlih odstopanj zaradi potreb okolja, natančneje pri gradivu za otroke, saj predstavljajo mlado do 15. leta starosti skoraj 45 % vseh vpisanih v knjižnic, torej je treba nabavo včasih prilagoditi temu dejstvu.

9 ZASTOPANOST 15 Odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu v vsaki organizacijski enoti in vsaj 50 slovenskih založb, kakovost in aktualnost naslovov

Zagotavljamo, da bomo v knjižnično zbirko vključili 15 odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu v vsaki organizacijski enoti in da bomo v zbirku vključili gradivo vsaj 50 slovenskih založb. Gradivo bomo izbirali preudarno in na osnovi potreb uporabnikov s poudarkom na kakovost tako strokovnega kot leposlovnega gradiva.

10 POVEZOVANJE Z DELEŽNIKI V OKOLJU (MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA, OSREDNJA OBMOČNA KNJIŽNICA, DRUGE VRSTE KNJIŽNIC) ZA IZBOLJŠANJE VSEH ELEMENTOV KNJIŽNIČNEGA SISTEMA; PROMOCIJA KNJIŽNIČNIH ZBIRK)

Knjižnica bo tako kot doslej redno sodelovala v vseh oblikah medknjižnične izposoje. Prav tako bomo poskrbeli, da bo knjižnično gradivo drugih knjižnic na razpolago našim uporabnikom. Knjižnica bo aktivno sodelovala tudi z osrednjo območno knjižnico, kjer je uporabnikom na razpolago gradivo, pridobljeno iz naslova območnosti.

Rogaška Slatina, november 2019

Načrt pripravila:
mag. Nataša Koradžija, direktorica

